

Formanden: Ligeledes udenfor dagsordenen giver jeg ordet til den højtærede finansminister, for at han kan fremsætte nogle for hans vedkommende anmeldte lovforslag.

Finansministeren (Kampmann): Jeg skal tillade mig for det høje ting at fremsætte følgende 7 lovforslag:

Forslag til lov om skat til staten af indkomst, formue og kapitalvinding,

forslag til lov om ejendomsskyld til staten,

forslag til lov om ændring i lov om afgift på omsætning af stærke drikke,

forslag til lov om ændring i lov om afgift af forlystelser,

forslag til lov om ændring i lov om totalisatorspil,

forslag til lov om ændring i lov om afgift af gevinster i klasselotteriet og

forslag til lov om ændring i lov om tipning.

Samtidig fremsættes i dag skriftligt af indenrigs- og boligministeren:

Forslag til lov om kommunal indkomstskat m. m.,

forslag til lov om ændring af lov om kommunale ejendomsskatter,

forslag til lov om statens overtagelse af visse kommunale udgifter m. m.,

forslag til lov om ændring af statstilskud til forskellige udgifter vedrørende sundhedsvæsenet og

forslag til lov om sygehusvæsenet, af socialministeren:

Forslag til lov om børnetilskud m. v. og

forslag til lov om ændringer i forsorgsloven, folkeforsikringsloven, lov om arbejdsløshedsforsikring og arbejdsanvisning m. v.,

lov om mælkehjælp og lov om husmoderafløsning (om refusion af kommunernes udgifter m. m.),

af økonomi- og arbejdsministeren:

Forslag til lov om ændring af beskæftigelsesloven samt af lov om tilskud fra den fælleskommunale udligningsfond til visse kommunale arbejder, og endelig af undervisningsministeren:

Forslag til lov om ændring af lærerlønningens loven og lov om statstilskud til Københavns kommunale skolevæsen (om refusion af kommunernes udgifter til lærerløn og -pension m. m.).

Lovforslagene danner tilsammen regeringens forslag til en skatte- og udgiftsreform, og for alle 16 forslags vedkommende

er der tale om en genfremsættelse af de i maj måned sidste år her i tinget forelagte lovforslag. Ved fremsættelsen i maj gennemgik jeg mere detaljeret hele dette lovkompleks, og jeg skal derfor afstå herfra nu. Det vil dog være rimeligt kort at nævne de få ændringer, der er foretaget i forslagene, samt at knytte enkelte principielle kommentarer til genfremsættelsen.

Forslaget til lov om skat til staten af indkomst, formue og kapitalvinding er i alt væsentligt enslydende med det i maj sidste år fremsatte lovforslag. De få ændringer, der er foretaget, er — bortset fra en tilføjelse til § 237 — foranlediget af ændringer i den øvrige lovgivning, og herom henvises til bemærkningerne til forslaget.

Ændringen i § 237 består i tilføjelsen af en ny bestemmelse i stk. 2, hvorefter der i en overgangsperiode af 5 år ydes kommunerne et særligt statstilskud for at bøde på en eventuel udgiftsnedgang som følge af bortfaldet af den kommunale selskabsskat. Set under eet med de øvrige forslag om byrdefordelingen skulle bortfaldet af den kommunale selskabsbeskatning stort set være opvejet af andre forholdsregler til kommunernes fordel, men man må erkende, at der i hvert fald for visse større kommuner vil kunne opstå vanskeligheder, såfremt bortfaldet af den kommunale selskabsbeskatning gennemføres — om jeg så må sige — uden varsel. Til imødegåelse heraf er foreslået, at der i den nævnte overgangsperiode ydes kommunerne et gradvis faldende statstilskud, der beregnes i forhold til vedkommende kommunes provenu af den kommunale selskabsskat i regnskabsårene 1952—53 til 1954—55. Statstilskuddet er kædet sammen med den andel af kapitalvindingsskatten, som tilkommer kommunerne efter § 237, stk. 1, således at kommunernes andel i denne skat i overgangsperioden formindskes med det kommunen for vedkommende regnskabsår tilkommende statstilskud efter stk. 2. Overstiger statstilskuddet den beregnede andel af kapitalvindingsskatten, bliver der derfor kun tale om udbetaling af statstilskuddet.

Bortset herfra fremsættes forslagene i samme skikkelse som i maj måned sidste år.

Efter forslagernes første fremsættelse er der rettet forskellige indvendinger mod en række enkeltheder i forslagene. På eet

[Finansministeren.]

punkt har disse indvendinger været særlig kraftige — jeg tænker på den foreslåede bestemmelse om begrænsning af skattefradraget, hvorefter kun den almindelige kommunale indkomstskat skal kunne fradrages ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst. Jeg har derfor fundet det nyttigt, at hele dette spørgsmål blev gjort til genstand for yderligere undersøgelser, og resultaterne heraf fremgår af et særligt tillæg om skattefradragets virkninger, der er knyttet til statsskattelovforslagets bemærkninger. De følgende bemærkninger bygger hovedsageligt på det i dette tillæg optrykte materiale.

Når skatteyderne ved opgørelsen af deres skattepligtige indkomster kan fradrage et samlet skattebeløb på godt 2½ milliard kr., er dette ikke ensbetydende med, at de slipper tilsvarende billige i indkomstskat. Tværtimod er de høje skattesatser, der i øjeblikket anvendes, netop udformet under hensyntagen til det gældende skattefradrag. For at tilvejebringe den fornødne samlede udskrivning og for at opnå en rimelig fordeling af skattebyrden på de forskellige grupper af skatteydere har man måttet fastsætte skattesatserne væsentligt højere, end det ville være nødvendigt, hvis skatteydernes virkelige indkomster i større udstrækning dannede grundlag for skatteberegningen. Dette har ført til, at man nu er oppe på at beskatte dele af de største skala-indkomster med over 130 procent.

De skattebeløb, der er betalt i løbet af et indkomstår, og som fradrages på selvangivelsen, er som regel pålignet skatteydernes indkomster for de to foregående år. På denne måde bliver den indkomstskat, der f. eks. pålignes for skatteåret 1954—55, ikke alene afhængig af indkomsten i det tilsvarende indkomstår, 1953. Den påvirkes også gennem skattefradraget af den pågældende skatteydere indkomster i de foregående år.

Så længe skatteyderens indtægter er uforandrede fra år til år og udskrivningsreglerne ikke er underkastet større ændringer, vil skatteyderens skattefradrag og den pålignede skat være nogenlunde lige store. I så fald bliver skatten den samme, hvad enten der indrømmes ubegrænset skattefradrag og udskrives skat efter de gældende

satser, eller der kun gives adgang til et begrænset skattefradrag i forbindelse med en samtidig nedsættelse af skatteprocenterne.

Så snart skatteyderens indtægter varierer fra det ene år til det andet, får skattefradragets omfang derimod selvstændig betydning for indkomstbeskatningen.

Hvis en skatteyder i nogle år har haft uændret indtægt og derefter forøger sin indkomst, vil han på den første selvangivelse med forhøjet indtægt kun kunne fratække skattebeløb, der svarer til de foregående års lavere indtægt. Hele indtægtsforøgelsen vil derfor blive beskattet med de høje skalaprocenter, der er fastsat under hensyntagen til, at der ydes ubegrænset skattefradrag.

På denne måde bliver indtægtsforøgelser beskattet forholdsvis kraftigt. For en københavnsk forsørger uden børn med en samlet indtægt mellem 9 000 kr. og 10 000 kr. vil skattestigningen af en indtægtsforøgelse på 1 000 kr. således for det første skatteår andrage 34 pct. Er indtægten ca. 15 000 kr., stiger beskatningsprocenten til 52, og for en indtægt på en snes tusinde kroner er den 61.

Det er meget betydelige dele af merindtægten, der på denne måde beslaglægges af det offentlige i det første år efter indtægtsstigningen. Til gengæld for denne merbeskatning opnår de pågældende skatteydere i de følgende år forholdsvis store skattefradrag.

Tænker man sig, at skatteyderne bevarer den forhøjede indtægt uforandret igennem en række år, vil skatten for det andet og det tredje skatteår, efter at indtægten er steget, blive noget lavere end for det første skatteår. I de følgende år vil skatten igen stige for at komme i ligevægt på et niveau, der ligger noget lavere end i det første år, efter at indtægten er steget.

I de tilfælde, jeg her har omtalt, hvor indtægten forøges med 1 000 kr. og derefter forbliver konstant, vil skatten af indtægtsforhøjelsen efter en årrække blive væsentlig mindre end skatten for det første år. Ved en oprindelig samlet indtægt på mellem 9 000 og 10 000 kr., hvor skattestigningen i det første år var 34 pct., bliver den tilsvarende stigning i det lange løb således 22 pct. Er den oprindelige indtægt ca.

[Finansministeren.]

15 000 kr., bliver skatten af indtægtsforøgelsen som nævnt 52 pct. det første år og 34 pct. på længere sigt. Ved en indtægt på ca. 20 000 kr. udgør de tilsvarende skatte­stigninger 61 pct. det første år og 37 pct. i det lange løb, og ved indtægter på over 100 000 kr. er skatten af de 1 000 kr.s indtægtsstigning over 100 pct. i det første år, men kun lidt over 50 pct. i det lange løb.

Denne merbeskatning af indtægtsforøgelse i det første år, som i de følgende år afløses af en mere moderat beskatning, virker særdeles uheldig. Mange skatteydere, der har udsigt til at forøge deres indtægt f. eks. ved at påtage sig overarbejde eller det besvær og den risiko, som i reglen er forbundet med forøget erhvervsindtægt, vil navnlig hæfte sig ved det første års store skatteforhøjelse. Derimod er der grund til at tro, at de i en sådan situation lægger mindre vægt på de følgende års lempeligere beskatning. Den ligger nu engang flere år ud i fremtiden og er desuden vanskelig at forudberegne. Dette skyldes ikke blot, at udskrivningsreglerne er udviklede, men også at skatteyderne som regel ikke har nogen sikkerhed for at kunne opretholde den forhøjede indtægt en 4—5 år frem i tiden. Tværtimod har mange skatteydere vanskeligt ved at forudse, hvorledes deres indtægt vil udvikle sig i de kommende år, og dette er det afgørende. Værdien af det forøgede skattefradrag, som det første års merbeskatning af en indtægtsstigning giver adgang til, er i høj grad afhængig af, hvilke indtægter den pågældende indtjener i de følgende år. Falder hans indtægt i disse år, formindskes den skatnedsættelse, som det forhøjede skattefradrag medfører, medens den forholdsvis store skat for det første skatteår, efter at indtægten er steget, i alle tilfælde skal betales.

Er indtægtsstigningen ikke begrænset til et enkelt år, men lykkes det en skatteyder at sætte sin indtægt i vejret det ene år efter det andet, bliver beskatningsforholdene endnu mere komplicerede. Den merbeskatning, som det ene års indtægtsstigning giver anledning til, vil i så fald blive modvirket af, at merskatten fra de foregående års indtægtsstigning giver anledning til forhøjelser af skattefradraget. Det samlede resultat af disse to tendenser vil afhænge af

indkomstforløbet i de pågældende år. Så længe indkomststigningen ikke er aftagende fra år til år, vil nettoresultatet i reglen blive, at de stigende indtægter beskattes hårdere end konstante indtægter af samme størrelse.

Medens det ubegrænsede skattefradrag således rammer stigende indtægter forholdsvis hårdt, betyder det samtidig en lempeligere beskatning af faldende indtægter.

Man kan efter min opfattelse ikke uden videre hævde, at denne skattemæssige præmiering af faldende indtægter er urimelig. Det vil for de fleste være forbundet med følelige ulemper at skulle tilpasse levestandarden til en lavere indtægt. Det kan derfor være tiltalende at have et skattesystem, der automatisk medfører, at disse skatteydere for et enkelt år slipper forholdsvis billigt fra skattebetalingen. Det kan dog næppe virke fremmende på arbejdslyst og foretagsomhed, at det bestående skattesystem rammer stigende indtægter særlig hårdt og præmierer faldende indtægter.

For skatteydere, hvis indtægter er svingende fra år til år, betyder det ubegrænsede skattefradrag og de deraf betingede høje skattesatser en forholdsvis kraftig beskatning. Den merbeskatning af indtægtsstigningen i det første år, som jeg før omtalte, rammer disse skatteydere fuldtud i de år, hvor de sætter deres indtægt i vejret. Derimod vil de ofte have en betydelig lavere indtægt i de følgende år, hvor de store skattebeløb kan fradrages. Dette bevirker, at de ofte slet ikke eller kun delvis kan udnytte de store skattefradrag.

En sådan merbeskatning af svingende indtægter rammer mere risikobetonede erhverv særlig hårdt og modvirker derigennem de pågældende skatteyders initiativ. Den forretningsmand, der står overfor at skulle træffe en disposition, der giver mulighed for stor fortjeneste, men samtidig indebærer risiko for tab, må blive betænkelig. Et eventuelt tab skal han selv bære, medens gevinsten måske beskattes med omkring 100 pct. for det første skatteår. Den fordel, det ubegrænsede skattefradrag giver en sådan skatteyder i form af et særlig højt skattefradrag i de følgende skatteår, hvor hans indtægt måske er faldet betydeligt, er ofte uden nogen værdi. I sådanne tilfælde vil et skattesystem med lavere skatteprocenter, men uden skattefradrag, i høj grad

[Finansministeren.]

fremme lysten til at udvise initiativ og løbe en risiko.

De virkninger af det ubegrænsede skattefradrag, som jeg her har omtalt, blev allerede fremhævet af skattekommissionen. Da en del af kommissionens talmateriale nu er forelået som følge af de ændringer i skattesatserne, der er gennemført, siden kommissionen udarbejdede sin betænkning, er der i det forannævnte tillæg til de bemærkninger, der ledsager forslaget til statsskattelov, anført et ajourført materiale til belysning af disse spørgsmål.

Det er mit indtryk, at der — også i de kredse, der stadig ønsker at bevare det ubegrænsede skattefradrag — efterhånden er en ret udbredt erkendelse af, at det ubegrænsede skattefradrag og de deraf betingede høje skattesatser medfører en uholdbar merbeskatning af indtægtsstigninger og af svingende indtægter. Jeg tror også, at der er almindelig enighed om, at disse ulemper på en eller anden måde må afbødes i forbindelse med den samlede skattereform, som vi alle betragter som nødvendig. Når man alligevel ønsker at bevare det ubegrænsede skattefradrag, er det, fordi man i andre henseender mener, at det har gavnlige virkninger, navnlig fordi det skulle lægge loft over beskatningen. Efter min opfattelse er de forestillinger, man gør sig om betydningen af dette loft over skatteudskrivningen, stærkt overdrevne, og jeg vil derfor gerne gøre nogle bemærkninger herom.

Det var tidligere en almindelig opfattelse, at det ubegrænsede skattefradrag udelukkede en indkomstbeskatning på over 50 pct. af den samlede indtægt. Man gik ud fra, at skattesatser på over 100 pct. lå udenfor mulighederne grænse, og at selv skatteydere med meget store indtægter derfor ikke kunne beskattes med mere end halvdelen af deres indtægt, vel at mærke for så vidt det drejede sig om indtægter, der var uforandrede fra år til år.

I de senere år er de højeste satser for indkomstbeskatningen imidlertid kommet

op over 100 pct. I Københavns kommune beskattes den del af skala-indtægten, der ligger mellem 100 000 kr. og 200 000 kr., således med 107 pct., og de allerhøjeste satser, der anvendes på den del af skala-indkomsten, der overstiger 1 mill. kr., ligger nu på godt 130 pct. Disse procenter indebærer, at selv de størst tænkelige konstante indtægter højst kan pålignes en indkomstskat på ca. 57 pct. af den samlede indtægt. Den overgrænse for indtægtsbeskatningen, som det ubegrænsede skattefradrag sætter, har således vist sig at være noget elastisk. Denne noget elastiske overgrænse gælder imidlertid kun meget store indtægter, der er uforandrede fra år til år. For mellemstore og mindre konstante indtægter, der ikke rammes af de nævnte meget høje skattesatser, har skattefradragets regel ikke betydet et effektivt loft. Ganske vist kan man hævde, at en forhøjelse af indkomstbeskatningen for disse indtægtsgrupper vanskeligt kan tænkes gennemført, hvis indkomstbeskatningen af de største konstante indtægter ikke forhøjes tilsvarende.

Jeg vil dog i denne forbindelse gøre opmærksom på, at det meget vel er muligt at gennemføre skatteforhøjelser, der vel rammer alle indkomstrin, men som dog reelt er forholdsvis beskedne for de højeste indtægter og relativt store på f. eks. mellemindkomsterne.

Dette bekræftes af den faktiske udvikling i indkomstbeskatningen her i landet siden gennemførelsen af statsskatteloven af 1922. Denne udvikling er nærmere belyst i det før omtalte tillæg til bemærkningerne til statsskattelovforslaget. Der er således i perioden fra 1922—23 til 1954—55, som vi alle ved, gennemført betydelige skatteforhøjelser. For indkomster op til en 8 000 kr. har forøgelsen været på 50—70 pct., men for mellemindkomster på 15 000 kr. og opefter har forhøjelsen været på fra 100 til 130 pct. For de allerstørste indkomster har stigningen derimod ikke oversteget 100 pct.

De forholdsvis beskedne skattestigninger

[Finansministeren.]

for de største indtægter må sikkert skyldes den før omtalte noget elastiske overgrænse for beskatningen på disse indkomstrin, som sættes af det ubegrænsede skattefradrag. Derimod synes denne grænse ikke at have ydet de noget lavere konstante indtægter nogen synderlig beskyttelse. Når skatte­stigningerne for indtægter under en halv snes tusinde kroner har været endnu lavere end for de største indtægter, kan det næppe tilskrives det ubegrænsede skattefradrag. På disse indtægstrin er skattefradraget jo beskedent i forhold til indtægten. Der er her tale om virkningen bl. a. af de højere forsørgerfradrag og andre ændringer i skat­larne til gavn for de dårligst stillede.

En sammenligning med indkomstbeskat­ningen i en række andre lande tyder lige­ledes på, at beskatningen af de store stabile indtægter ligger forholdsvis lavt i Danmark. I USA, England, Holland og Sverige be­skattes de største indtægter således med 60—90 pct. af den samlede indtægt, medens de tilsvarende konstante indtægter her i landet beskattes med omkring 50 pct. Til gengæld er indkomstbeskatningen her i landet for de lavere indtægter og mellem­indtægterne noget højere end i de nævnte fire lande.

Der er som allerede nævnt ingen tvivl om, at det ubegrænsede skattefradrag sætter en vis elastisk overgrænse for den samlede indkomstbeskatning af meget store kon­stante indtægter. Hvis indtægterne derimod er variende fra år til år, kan de, som jeg allerede har nævnt, blive beskattet meget hårdt efter de gældende regler. De fore­liggende oplysninger tyder heller ikke på, at skattefradraget yder de lavere indtægter og mellemindtægterne nogen særlig beskyt­else. Den beskyttelse for skatteyderne, som det ubegrænsede skattefradrag yder, er så­ledes ret problematisk for alle andre end netop de skatteydere, der har meget store konstante indtægter. Hvis man derimod — som foreslået — begrænser skattefradraget, kan merbeskatningen af stigende og vari­erende indtægter nedsættes væsentligt.

Jeg skal iøvrigt som nævnt ikke nærmere omtale forslagene enkeltheder, som jeg havde lejlighed til at gøre rede for ved for­slagene fremsættelse her i tinget i maj sidste år. Blot vil jeg gerne benytte lejlig­

heden til at gøre opmærksom på, at det med den foreslåede begrænsning af skattefra­draget har været muligt at nedsætte selve skattesatserne. Dette betyder både en reel skattnedsættelse særlig for mellemindkom­sterne på mellem 10 og 15 pct., og at beskat­ningen af indtægtsstigninger i det første år reduceres ret betydeligt.

Hvis en københavnsk forsørger uden børn, der i en årrække har haft en konstant ind­tægt, opnår en indtægtsforøgelse på 1 000 kr., vil denne indtægtsstigning i øjeblikket blive beskattet med 34 pct. for det første skatteår, dersom udgangsindtægten var mellem 9 000 og 10 000 kr. Efter forslagene nedsættes beskatningen i dette tilfælde fra de 34 pct. til 29 pct. For skatteydere med højere ind­tægter er de foreslåede nedsættelser større. Ved en oprindelig indtægt på 15 000 kr. nedsættes skatten af indtægtsstigningen så­ledes fra 52 pct. til 29 pct., ved 28 000 kr.s indtægt er der tale om en nedsættelse fra 73 til 55 pct., og for de allerstørste indtægter, hvor beskatningen af indtægtsstigninger i øjeblikket kan nå helt op på godt 130 pct., bliver der efter forslagene højst tale om 65 pct.

Jeg tror, at disse nedsættelser i beskat­ningen af indtægtsstigninger i høj grad vil fremme interessen for at øge indtægten, hvadenten det drejer sig om lønarbejde eller selvstændig virksomhed. Og jeg tror tillige, at gennemførelse af de foreslåede bestemmelser vil stimulere opsparingen væ­sentligt. Det er nu engang sådan, at de fleste mennesker har lettere ved at spare, når de forøger deres indtægt. Det er sikkert langt vanskeligere at øge opsparingen gennem ned­settelse af det forbrug, man nu engang har vænnet sig til.

I denne forbindelse kan jeg også nævne forslagene bestemmelser om, at indkomst­skatten for det store flertal af skatteydere med indtægter op til knap en snes tusinde kroner beregnes med faste procenter. Den almindelige indkomstskat til staten udgør efter forslaget 17 pct. af den del af ind­komsten, der overstiger de faste personfra­drag, som udgør 2 500 kr. pr. person, altså 5 000 kr. for et ægtepar. På tilsvarende måde udgør kommuneskatten i de enkelte kommuner en fast procent af den del af indtægten, der overstiger de kommunale personfradrag. Disse udgør indtil 1 500 kr.

[Finansministeren.]

pr. person og altså indtil 3 000 kr. pr. ægtepar. I mange kommuner vil kommuneskatteprocenterne efter forslaget antagelig blive fastsat til omkring 10—12.

Disse bestemmelser vil i praksis betyde, at de fleste skatteydere vil få eventuelle indtægtsforøgelser beskattet med en fast procent på under 30, så længe deres indtægter ikke når op over de indtægtsgrænser på lidt under 20 000 kr., hvor tillægsskatterne til staten og til den kommunale tilskudsfond sætter ind.

Med disse forholdsvis enkle og overskuelige udskrivningsregler vil det ikke blot være muligt at gennemføre de før nævnte ned sættelser af det første års beskatning af indtægtsforøgelsen, men de foreslåede regler vil utvivlsomt også bidrage til, at man undgår de ganske vist ofte overdrevne forestillinger om beskatningen af merindtægter, som i øjeblikket hersker i vide kredse, og som vel nok er en naturlig følge af det gældende skattesystem.

Skal man opnå den forenkling af skatte lovgivningen og den lettelse i beskatningen af merindtægter, som forslagene tager sigte på, er det teknisk mest enkelt og økonomisk mest formålstjenligt at ændre skattefradragets regler. Allerede ved den første fremsættelse af forslagene til skattereformen gav jeg dog udtryk for, at en ændring af skattefradragets regler ikke var et principspørgsmål for regeringen, og at jeg var villig til at overveje eventuelle andre forslag, der bevarer skattefradraget fuldtud, for så vidt de tillige medfører samme store og fordelagtige ændringer i skatteudskrivningen som de lovforslag, jeg i dag fremsætter.

Endnu er der ikke fra anden side fremkommet sådanne andre forslag til en skatte reform. Jeg har imidlertid for at skabe et så bredt grundlag som muligt for de kommende drøftelser ladet undersøge, hvilke muligheder der er for at forenkle og forbedre indkomstbeskatningen, dersom skattefradraget opretholdes fuldtud. Nogle af disse muligheder er omtalt i det tillæg til statskattelovforslagets bemærkninger, som jeg før nævnte.

Hvis man, som man fra bl. a. konservativ side har ønsket det, prøver at ændre forslagene således, at skattefradraget bevares fuldtud, medens skattesatserne samtidig

ændres på en sådan måde, at skatteydere med konstante indtægter beskattes med omtrent samme beløb som efter forslagens regler, vil man efter mit skøn ikke nå frem til brugbare udskrivningsregler. En sådan ændring vil bl. a. bevirke, at de procenter, der skal anvendes ved beskatningen af indtægtsstigninger i det første år for indtægter på over 20 000 kr., bliver endnu højere end de gældende satser på disse indkomstrin, der i forvejen er uforsvarligt høje.

Skal skattefradraget bevares fuldtud, er det derfor ikke tilstrækkeligt at ændre forslagets skattefradragbestemmelse og foretage en rent mekanisk omregning af de foreslåede skattesatser. Der må da foretages andre ændringer i de foreslåede bestemmelser.

Skal det ubegrænsede skattefradrag opretholdes, og vil man samtidig søge at lempe den kraftige merbeskatning af indtægtsstigningen, som finder sted i øjeblikket, kan det være nærliggende at overveje mulighederne for at foretage en udjævning af de indtægtsbeløb, der lægges til grund ved skatteberegningen i de enkelte år.

Allerede de gældende regler om ekstraordinær nedskrivning af varelagres værdi og om ekstraordinære afskrivninger på visse bygninger, skibe og maskiner giver faktisk skatteyderne visse muligheder for at udjævne varierende indtægter. Og bestemmelsen i statskattelovforslagets § 17, stk. 2, hvorefter en skatteyder, der et år har haft underskud, kan fradrage underskudsbeløbet ved indkomstopgørelsen for de tre nærmest følgende skatteår, vil udvide adgangen til indkomstudjævning. Disse regler får imidlertid kun betydning for skatteydere, der driver selvstændig virksomhed, og i praksis vil det nok være ret tilfældigt, i hvilket omfang de enkelte skatteydere ad disse veje vil kunne udjævne svingninger i indtægten.

Skal der åbnes almindelig adgang for skatteyderne til at foretage en vis indkomstudjævning, måtte man formentlig gå over til at udskrive indkomstskat på basis af gennemsnitsindtægter for en nærmere fastsat periode, f. eks. de seneste 3 år.

Hvor indtægterne er stigende, vil en sådan gennemsnitsbeskatning frembyde åbenbare fordele for skatteyderne. Den

[Finansministeren.]

skattestigning, som det enkelte års indtægtsforøgelse medfører, vil blive fordelt over 3 år. Dette vil, navnlig når der gives ubegrænset skattefradrag og derfor anvendes forholdsvis høje satser, bevirke, at den samlede skattestigning som følge af en given indtægtsforøgelse gennemgående vil blive mindre end i øjeblikket, hvor hele indtægtsstigningen beskattes i et enkelt år.

Jeg vil dog straks gøre opmærksom på, at en sådan gennemsnitsbeskatning også vil medføre meget alvorlige ulemper. Den vil således gøre skatteberegningen mere indviklet og uoverskuelig for skatteyderne end de gældende regler og pålægge administrationen et meget betydeligt og bekosteligt merarbejde. Endvidere vil den betyde en belastning for skatteydere med faldende indtægter. Efter de gældende regler opkræves indkomstskatten af en given årsindtægt i en periode, der normalt begynder 3—6 måneder efter indtægtsårets udgang og strækker sig over et års tid. Ved beskatning på basis af 3 års gennemsnitsindtægt vil der hengå yderligere 2 år, før skatteyderen er færdig med at betale skat af en given årsindtægt. Skatteydere, der rammes af indtægtsnedgang, vil utvivlsomt betragte en sådan udsættelse af skattebetalingen som en væsentlig forøgelse af skattebyrden. Man må derfor være forberedt på, at der i givet fald må indrømmes henstand med skattebetaling og eftergives skattebeløb i et sådant omfang, at det deraf følgende indtægtstab for stat og kommune bliver ret betydeligt. Faldende indtægter forekommer jo ikke alene hos personer, der på grund af alder opgiver deres erhverv og skal leve af aldersrente eller pension. Også landbrugere og erhvervsdrivende, der rammes af konjunkturedgang, arbejdere, der kastes ud i arbejdsløshed, samt personer med længere sygdomsperioder vil under et sådant skattesystem få vanskeligt ved at betale deres indkomstskat.

Ulemperne ved en gennemsnitsbeskatning er således betydelige. I Norge har et sådant beskatningssystem været anvendt i en længere årrække for skatteydere, der driver selvstændig erhvervsvirksomhed, men er nu afskaffet. Jeg tror derfor, at man skal være meget forsigtig med at inddrage sig på et eksperiment af denne art her i landet.

En sådan udsættelse af skatteligningen ville være i strid med den udvikling i indkomstbeskatningen, der i de senere år er foregået og stadig foregår i andre lande. Efterhånden som indkomstskatterne er steget, har man i en række lande fundet det nødvendigt at fremskynde skattebetalingen ved at påligne og opkræve skat af den løbende indtægt.

Dette spørgsmål om at opkræve indkomstskatten, samtidig med at indtægten erhverves, var også genstand for drøftelse i skattekommissionen. Kommissionen stillede dog ikke forslag herom, og jeg har også den opfattelse, at et sådant forslag må komme som en slutsten på en skattereform. Det vil ikke være muligt at tage endelig stilling til en teknisk gennemførelse af skat ved kilden, før man ved noget mere om, hvorledes indkomstskattesystemet endeligt bliver udformet. Det er klart, at jo mere enkle reglerne er for indkomstskattens beregning, jo lettere vil det være at opkræve skatten ved kilden. Det er da også karakteristisk, at i de lande, hvor man har et sådant system, kender man ikke et så omfattende skattefradrag som her i landet.

Idet jeg iøvrigt med henblik på forslagene andre bestemmelser henviser til bemærkningerne ved forslagene fremsættelse i maj sidste år og den redegørelse, jeg da gav her i tinget for forslagene udformning, skal jeg slutte med at udtrykke håbet om, at der nu må komme virkelige forhandlinger i gang om en skattereform. Der er et udbredt ønske i hele befolkningen om, at vort skattesystem forenkles, forbedres og gøres mere retfærdigt.

Det er mit håb, at der med de foreliggende lovforslag og det dertil knyttede materiale om virkningerne af at bevare skattefradraget er tilvejebragt et tjenligt grundlag for en fordomsfri drøftelse af disse spørgsmål.

Regeringen lægger stor vægt på at få forhandlingerne påbegyndt og tilendebragt. Da det samtidig må erkendes, at der her i tinget er en udbredt modstand mod en ændring i skattefradragetsreglen, skal jeg til slut som udtryk for regeringens forhandlingsvilje udtale, at den — om det skulle være nødvendigt for at nå et resultat — er villig til at opgive ønsket om at få fradragretten begrænset.

[Finansministeren.]

Jeg skal med disse bemærkninger anbefale lovforslagene til en velvillig og grundig behandling her i tinget.

*Skriftlig fremsættelse af lovforslag.***Indenrigs- og boligministeren (Kjærboel):**

Jeg skal herved tillade mig for det høje folketing at fremsætte følgende 5 lovforslag:

- 1) *Forslag til lov om kommunal indkomstskat m. m.,*
- 2) *forslag til lov om ændring af lov om kommunale ejendomsskatter,*
- 3) *forslag til lov om statens overtagelse af visse kommunale udgifter m. m.,*
- 4) *forslag til lov om ændring af statstilskud til forskellige udgifter vedrørende sundhedsvæsenet og*
- 5) *forslag til lov om sygehusvæsenet.*

Forslagene fremsættes som et led i en genfremsættelse af de forslag til en skatte- og tilskudsreform, der blev fremsat i folketinget den 11. maj 1954. I det under 1) nævnte forslag er i § 8, stk. 3, foretaget den ændring, at forhøjelse af personfradraget til indtil 3 000 kr. også skal kunne ske for enker og enkemænd over 40 år, og i det under 4) nævnte lovforslag er medtaget en bestemmelse, hvorefter de nugældende refusionsbestemmelser vedrørende udgifterne til offentlig behandling af fnatpatienter overføres fra forsorgslovgivningen til sundhedslovgivningen.

Iøvrigt genfremsættes lovforslagene ganske uændret.

For forslagenes indhold blev der i sin tid redegjort af finansministeren ved fremsættelsen den 11. maj 1954 af forslag til lov om skat til staten af indkomst, formue og kapitalvinding, til hvilken redegørelse jeg skal henvise.

Med disse ord vil jeg gerne anbefale de 5 lovforslag til det høje tings velvillige behandling.

Socialministeren (Strøm): Jeg skal herved tillade mig for det høje folketing at fremsætte følgende to lovforslag:

- Forslag til lov om børnetilskud m. v. og forslag til lov om ændringer i forsorgsloven, folkeforsikringsloven, lov om arbejdsløshedsfor-*

sikring og arbejdsanvisning m. v., lov om mælkehjælp og lov om husmoderafløsning (om refusion af kommunernes udgifter m. m.).

Forslagene fremsættes som led i en genfremsættelse af de forslag til en skatte- og tilskudsreform, der blev fremsat i folketinget den 11. maj 1954. Det første lovforslag genfremsættes ganske uændret, medens der i det andet lovforslag er foretaget enkelte redaktionelle ændringer.

For forslagenes indhold blev der i sin tid redegjort af finansministeren ved fremsættelsen den 11. maj 1954 af forslag til lov om skat til staten af indkomst, formue og kapitalvinding, til hvilken redegørelse jeg skal henvise.

Med disse ord vil jeg gerne anbefale lovforslagene til det høje tings velvillige behandling.

Økonomi- og arbejdsministeren (Krag):

Jeg skal herved tillade mig for det høje folketing at fremsætte *forslag til lov om ændring af beskæftigelsesloven samt af lov om tilskud fra den fælleskommunale udligningsfond til visse kommunale arbejder.*

Forslaget fremsættes som et led i en genfremsættelse af de forslag til en skatte- og tilskudsreform, der blev fremsat i folketinget den 11. maj 1954, og er ganske uændret.

For forslaget indhold blev der i sin tid redegjort af finansministeren ved fremsættelsen den 11. maj 1954 af forslag til lov om skat til staten af indkomst, formue og kapitalvinding, til hvilken redegørelse jeg skal henvise.

Med disse ord vil jeg gerne anbefale lovforslaget til det høje tings velvillige behandling.

Undervisningsministeren (Bomholt): Jeg skal herved tillade mig for det høje folketing at fremsætte *forslag til lov om ændring af lærerlønnsloven og lov om statstilskud til Københavns kommunale skolevæsen (om refusion af kommunernes udgifter til lærerløn og -pension m. m.).*

Forslaget fremsættes som et led i en genfremsættelse af de forslag til en skatte- og tilskudsreform, der blev fremsat i folketinget den 11. maj 1954, og er ganske uændret. For forslaget indhold blev der i sin tid